

De mossenliefhebber kon zijn hart ophalen aan een prachtige verzameling korstmossen en andere mossen, zoowel gedroogde als pas gezochte.

Boek- en plaatwerken op Natuur-Historisch gebied hadden ook veel bekijks.

Hulde komt den heer Bernink toe voor de moeite, die hij zich getroost heeft. Slechts zijn liefde voor de Natuur heeft hem geleid, de laatste week van zijn herfstvacantie op te offeren en geholpen door eenige collega's en kennissen bijeen te zoeken, wat buiten nog te vinden was, om met een gedeelte van zijn verzameling een geheel te vormen, dat den menschen moest verkondigen: ziet *dat* schenkt de natuur. Van eigen belang is hier geen sprake, of het moest zijn een streven »Natura docet« uit te breiden. Doch ook dit is slechts een uiting van zijn innig zielsbegeeren, liefde te wekken voor de Natuur. Laten wij hem hierin steunen. Ieder die »Natura docet« wel eens bezocht heeft, zal moeten erkennen, dat door de weinige ruimte de schoone verzamelingen niet tot hun recht kunnen komen. Dat de lijst van giften tot uitbreiding moge stijgen en dat het ledental vermeerdere, opdat »Meesters droombeeld«, zooals de heer Graandijk voor eenige jaren in dit tijdschrift schreef, weldra geheel verwezenlijkt moge worden.

Lossen.

F. A. HORSTHUIS.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

NATUURBESCHERMING.

No. 18.

Indien men ook-al de *individuen* vernietigde, redeneerde men kortzichtig, men hield tóch wel de dieren en planten als *soort* in stand. Dit is echter een groote dwaling, indien men de werkelijke resultaten van heden en de naaste toekomst, beschouwt; men moet heden wel overal roepen: »*mea culpa*« voor de overweldigende treurigheid der feiten.

EDMOND PERRIER.

(In een pas gehouden rede voor de Academie des Sciences te Parijs over de gruwelijke uitroeingshartstocht der menschen. *)

De treurige feiten verdringen elkaar; nauwelijks was ik in het vorige stuk bezig met de redevoering van Sarasin en Schillings (waarmede ik heden doorga) of ik ontvang de mededeeling dat twee Engelsche volbloed-schieters vóór willen stellen *totale uitroeijing van alle Antilopensoorten in Engelsch-Afrika* terwille... van een voor menschelijke samenleving schadelijke vliegensoort waarvan... men *dénkt* dat ze óók op Antilopen leeft... en dát is natuurlijk een vreeselijke misdaad én van die vliegen én van de Antilopen en *dus*... weg met beiden! Niet eens even bestudeerd *hoe* men die vliegen weer in evenwichtsgetal *terug* kan brengen (want *merkwaardigerwijze* zeggen dezelfde hóóg-knappe Engelsche natuurbestrijders dat men in die streken *nooit te voren* last had van vliegen!!... en tóch leefden daar *altijd door*, van af onheugelijke tijden lang reeds vóór menschenbestaan al, die ontelbare en reusachtig groote antilopenkudden!! Hoe klopt dat dan samen, indien nu *ineens* de Antilopen de *schuld* zijn van die epidemiën door vliegen veroorzaakt, hetgeen die nu opeens schuldig verklaarde antilopen, zonder eenigen vorm van proces, zonder eenig werkelijk biologisch onderzoek met totale uitroeijing moeten betalen... omdat de mensch in zijn kortzichtigheid en oppervlakkigheid aangaande de zóó ontzettend ingewikkelde natuurverhoudingen, terstond maar klakkeloos de *dieren* de schuld geeft van alle toestanden in die natuur die door hém voor *zijn* leven *misstanden* betiteld worden, en zonder eens eerst nategaan óf ze niet juist door den mensch zélf, zijn *ontstaan*.

Het zal wel weer net zoo iets zijn als (zie mijn 12de stuk Natuurbesch.) in Eng.-Afrika met de Pest en de Antilopen. Toen men in die streek dan *alle* Antilopen had weggeschoten

*) Die geïllustreerde rede staat in 't Juni-nummer 1913 van »La Science et la vie« en heet »l'homme va-t-il exterminer tous les animaux du globe?«

bleek er achterna dat er totaal geen Pest geheerscht had; het was maar weer eens een mooi verzinsel om ongestoord en ongestraft aan de moordlust bot te kunnen vieren onder de schijnheilige dekmantel van de *noodzakelijke menschelijke cultuur* met hare hooge roeping en eischen!!! Jawel, lari! Dan vind ik diegenen die openlijk uitkomen voor hun lagere passies toch nog duizendmaal sympathieker! Dan pakt men dit, dan dat beet als schild om zich achter weg te schuilen om gauw leelijke dingen te kunnen bedrijven; als men eens op ging sommen al die drogredenen van zulke menschen tegen de natuur, die op geen *enkel* wetenschappelijk bewezen document kunnen bogen dan kreeg men een lijvig boekdeel; kan men het eene argument niet meer volhouden, dan grijpt men zenuwachtig gehaast weer naar een ander, om maar geen enkele moordpartij voorbij behoeven te laten gaan. Zoo is er dan nu ook weer wat nieuws bedacht en helaas krijgen zulke menschen toch altijd nog een grooten aanhang.

Kunnen de woordvoerders het niet meer volhouden met natuurleuten, dan probeeren ze de lachers, de oppervlakkigen en de leeken op hun hand te krijgen door (hetgeen heelemaal geen kunst en studie vereischt) van vogels of antilopen-gesprekken geheel onvoorbereid en verward over te springen op eventueele bescherming dan zeker ook van vlooiën en luizen, van ratten en muizen, en wat niet al meer!! Het geheele gesprek wordt daardoor uit 't verband gerukt door deze onlogische, *inconsequente* leekenopmerkingen, die met het punt van uitgang *niets* te maken hebben. Tusschen haakjes gezegd zijn de *gezondste* en *natuurlijkste* verdelgers van ratten en muizen de *roofvogels* die juist door den *mensch* vernietigd worden. Deed de menscheid dat niet, en joeg ze alle muizen zooveel mogelijk in de magen der roofvogels, (vooral de uilen bij onze huizen) door deze in groot aantal te laten, dan vermenigvuldigden deze knaagdieren zich nooit *ongezond* bovenmatig; was de mensch altijd rein in kleeding en huis-gewoonten, nooit *ontstonden* daar dieren, die niemand er wenscht. Dat is *alleen* weer 's menschen *eigen* schuld en *geen* natuurtoestand.

Zoo is ook bekend genoeg, dat er daar alleen niet te veel hazen voorkomen, waar genoeg vossen in leven worden gelaten, en daar geen konijnenplagen *kunnen* voorkomen, waar de mensch de marters, wezels en bunsings volop laat bestaan.

Dus dit belachelijke leekengebrabbel kunnen we best voor altijd negeren, na een algemeen werkend recept gegeven te hebben voor ieder die last heeft of meent te hebben van het te groote aantal van een of ander dier- of plantensoort, in vergelijking met *evenwichtige* natuurtoestanden. Dat recept luidt: onderzoek eerst welke de wezens zijn, die zich met deze soort voeden of deze soort bestrijden en kijk eens goed of die laatst bedoelde wezens wel in de door de natuur bedoelde evenredige aantalsverhoudingen aanwezig zijn om de andere binnen de perken te houden, of dat ze soms door 's menschen schuld in aantal verminderd zijn; Zoo ja, vermeerder weer hun aantal kuusmatig totdat de verhoudingen weer wiskundig evenredig zijn met betrekking tevens tot hun sterften en geboorten, en ge zult het natuurlijk evenwicht weer verkrijgen waarbij geen *enkele* soort in te groot aantal aanwezig is, zoodat zij overheerschend en daardoor schadelijk wordt. En indien ge b.v. een plant invoert en verbouwt, en daarmee te vele insecten of andere dieren die van deze planten leven zich voordoen, zoek tevens in de natuurlijke omgeving van die planten welke de dieren zijn die zich met die insecten etc. voeden, en voer die tevens in een beperkt aantal in met bestudeering onophoudelijk en voortdurende controleering van die noodzakelijke *cultuur*-toestanden. Laat zóó de noodzakelijke *cultuur*, zich zooveel mogelijk grondvesten op de *natuur*. Houdt kortom de cultuur op een *fundament* van de natuur en ge zult dan de door de cultuur *vernield* natuur tot een *minimum* beperken. Doch genoeg naar aanleiding van deze kwaadwillige leeken-interrupties, die zonder zich ernstig in een wetenschappelijk vraagstuk te willen verdiepen alleen tot bedoeling hebben de onontwikkelden mee te slepen in een leeghoofdig lachgesprek uit aangeboren antipathie tegen alles wat de diepzinnige, natuurverhoudingen betreft; menschen die alleen dan van »natuur« kunnen genieten, wanneer de mensch ze »vermakeld« heeft en ze een éenzijdige richting heeft gegeven of een bepaalde menschelijke tendenz heeft verstrekt; maar natuur die tout court »natuur« is en niets meer kan en wil zijn dan »natuur« is hun antipathiek, koud of onverschillig. De werkelijke natuurbeschermer daarentegen strijdt juist voor alles wat de natuur blijkt te willen, *zoolang niet wetenschappelijk vaststaat, dat dit bepaald ten nadeele van »den mensch« is, en op geen enkele andere manier vermeden kan worden.* En dat is nog maar hoogst zelden gebeurd, zooals ieder moet toegeven.

In 't vervolg van Sarasin's stuk over het door- en door-immoreele optreden van den mensch tegenover walvissen en robben, toont hij aan, hoe men er zelfs zóóveel slacht dat men geen weg meer weet met het slachtmateriaal (doet me denken aan onze treurige Kieviteieren-raperijen, waarvan dan in de couranten staat dat men ze maar »op avontuur«!! naar 't buitenland stuurt omdat men met al het geroofde geen raad weet!!) en van den traan maar smeergoedje voor machines maakt! En dan zegt de schrijver: »Dat is het gevolg van overproductie bij deze uitmoordpartij; want deze manieren van verbruik hebben niets te maken met »behoefte«; *totaal doelloos* worden de edele dieren weggeslacht en uitgeroeid, niet

eens, om nut aan den mensch te brengen, *maar om kapitalisten met dividenden te overstroomen!* En over de robben-slachterij: »deze dieren kunnen zich niet eens van hun gruwelijken vijand weg, terugtrekken in ontoegankelijke deelen der zee, zooals de walvisschen: ze moeten blijven tot het laatste individu opgeofferd is aan de verdelgingswoede van het onverzadelijke roofdier, mensch geheeten.« In 't jaar 1911 werden 17200 individuen neergehouwen! daaronder 4800 jonge dieren!!, »een toestand die zelfs een slag in 't gezicht geeft aan elke jachtwet« (en dat zegt hèèl wat). Bij Newfoundland bracht men laatst 333343 robben om!!! En zèer juist zegt Sarasin dan: dit is geen bewijs voor hun onuitputbare aantallen, zooals de kwaadwillige doorders tegen beter weten in, dan beweren, maar uit deze getallen kan men, als men de *werkelijke* toestanden kent, berekenen na hoe korten tijd de laatste individuen naar de haaien (lees: menschen) zullen gaan. Het geheele aantal robben, dat in 1910 er aan moest zal vèr over een half millioen individuen gaan!!, daaronder 83 walrussen! Verder noemt datzelfde vangbericht de volgende moorden op andere noordelijke dieren: 223 rendieren, 247 blauwvossen. Uitgevoerd zijn 398 doode en 28 levende ijsberen en 4 levende muskusossen.« En ten slotte zegt het artikel zoo door-en-door mooi: »waarom worden de 27602 kronen aan premies die men in 1910 aan de Zweedsche kust uitbetaalde voor het vermoorden van 8973 zeehonden (omdat de visschers geen concurrenten kunnen uitstaan!) niet gebruikt om diezelfde visscherslui terug te betalen de schade, die zij beweren te lijden door het vischeten dier 8973 zeehonden; zoo zouden die zeehonden hebben kunnen blijven leven. Zoo gaat de uitroeiing onophoudelijk door; de blanke vernielt de heerlijkste dierenwereld, hij doet land en zee vereenzamen, en de nakomelingen zullen tevergeefs klagen, dat geen menschelijk verstand geen macht, genoeg heeft vermocht om de levensbloemen in stand te houden die thans om een tijdelijke winzucht van enkele weinigen onder ons van de aarde en dus van de algemeenheid worden weggeroofd.«

In 't Augustusnummer een brief van Schillings tegen het *geheime* werken van een Hollandsch Ornitholoog om onze nieuwe Vogelwet weer afgeschafte te krijgen. Aan 't slot van zijn mooi protest zegt hij »Wij hopen echter dat de *deskundige* beschermers in Nederland trouw de wacht zullen houden.«

Den volgende keer over het pas uitgekomen *sublieme* en uitgebreide werk van Dr. Hornaday »Our vanishing wild life« (ons verdwijnend wilde-dierenleven), 412 bldz. en geïllustreerd met zeer leerzame opnamen.

Dordrecht.

P. J. BOLLEMAN VAN DER VEEN.

Het zuiginstinct bij dieren. — Het is opmerkelijk, hoe sterk instincten zich vaak bij dieren openbaren en met welk een blinde woede, om zoo te zeggen, een dier zich overgeeft aan zijn neigingen. Enige eigenaardige voorbeelden heb ik daar in den laatsten tijd van gezien; misschien vinden enkele lezers van dit tijdschrift het interessant, ze eens te hooren. Alle staaltjes hebben betrekking op het instinct om te zuigen bij huisdieren.

1. In dit voorjaar zag ik bij een boer een paard met een in allertreurigsten toestand verkeerende staart. Bij informatie bleek me, dat de kalveren dit op hun geweten hadden. Zij zogen nl. voortdurend op deze eigenaardige fopspeen, hetgeen tot effect had, dat zoowat al het haar van den paardenstaart verdwenen was. Later hoorde ik, dat deze kalveren-eigenaardigheid bij boeren algemeen bekend is.

2. Een kennis van me heeft een kat, juist uitgedrukt een kater, die een zekere bewerking heeft ondergaan. Onlangs hebben deze menschen een hondje in huis genomen, een zwervertje, klaarblijkelijk pas van de moeder vandaan. Dit diertje beschouwde onmiddellijk den kater als een zeer geschikte min en het effect van de wanhopige pogingen tot zuigen van dit hondje was zóódanig, dat mijn kennis de dieren van elkaar heeft moeten scheiden. De huid van de kat was op een paar plekken al stuk!

3. Wij zelf hadden eens een kat, een oud dier, dat in geen 4 jaar jongen had gehad. Op een keer kwam er een heel klein katje bij ons inloopen, waarvan we tevergeefs den eigenaar hebben pogen te ontdekken. Dit katje werd op staanden voet door de oude geadopteerd en mocht ook regelmatig zuigen. Of de melkklieren van de oude door dezen prikkel weer tot melkscheiding opgewekt werden, heb ik niet kunnen uitmaken. Ik heb echter een sterk vermoeden van niet. Het kleintje is goed opgegroeid en heeft nog jaren geleefd.

4. Ik ken iemand, die op de volgende manier mooie, groote katten kweekt. Van de voorjaarsgeneratie wordt één jong aangehouden. Dit jong wordt in den zomer, als de 2e generatie op komst is, verstooten. Dan wordt de geheele tweede worp vernietigd. En nu neemt de moeder het jong van de eerste generatie weer aan. Dit mag weer zuigen en groeit, door den overvloed van voedsel, op tot een prachtige, uitermate goed ontwikkelde kat. Een sterk bewijs, hoe bij dieren niet hun gedachte hen tot handelen voert, maar enkel hun lichamelijke gesteldheid.

L. DORSMAN CZN.